

Telefoon

VOORUIT!

SOCIALISTISCH DAGBLAD

ABONNEMENTEN EN PRIJSEN
 Voor 1 maand: voor BELGIË fr. 2,00
 voor dan VERBODEN - 4,00
 voor NEDERLAND f. 1,50
 Voorop betaald na.

WEDDEDELINGEN:
 Alles wat Redactie, Administratie, Gentsch Midden-Comité der Arbeiders
 Partij, enz. betreft, moet aan het volgende adres gezonden worden:
LOKAALE VOORUIT, E. STAUTEMAN, GARDENPLAATS, GENT.

AANKONDIGINGEN:
 worden bij overeenkomst geplaatst aan
**ZIEER VOORDEELIGE VOOR-
 WAARDEN.**
OP VOORHAND BETAALBAAR.

"Vooruit" in Argentina.

Twee brieven van gezet-Procureur.

Buenos-Aires, 7 oogst 1889.

De werkstaking der dokwerkers, machinisten en stokers der haven van Buenos-Aires, waarvan ik in mijne laatste briefwisseling gesproken heb, schijnt eer toe dan af te nemen. De leden der oppositiepartij bekennen bijna eenparig dat het leven met de tegenwoordige toon voor de dokwerkers bijna onmogelijk wordt. Een groot deel daarvan wint slechts 30 nationalen per maand, sommigen zelfs maar 24. Als men daarvan van 10 tot 18 nationalen afneemt voor kamerhuur, kan men zich een gedacht vormen, dat de toestand dier werkers-familien alles behalve schitterend is.

Zoals het te verwachten was heeft men willen doen gelooven dat de brand der stapelhuizen der douanen aan kwaadwilligheid was toe te schrijven, maar 't is zoo goed als bewezen dat het vuur ontstaan is door het uitvlammen van alcohol welke zich brandend overal verspreidde. De ongerijmde beschuldiging is dan ook in 't water gevallen.

Langs de « Boca » (haven) liggen groote stapels koopwaren van allen aard die op verzending wachten. Allen arbeid is volkomen gestaakt. Deze toestand doet aan den handel groote schade. 't Is misschien een middel om de handelaars aan te zetten bij de verzendingskantoren in 't belang der dokwerkers tusschen te komen.

Eene andere werkstaking is uitgebroken onder de mecaniciens van het werkhuis Schwartz. Daar ook eischen de werklieden vermeerdering van dagloon, daar het hen letterlijk onmogelijk wordt met het tegenwoordige loon rond te komen. Een groot deel hunner wint slechts van 2 50 tot 3 00 piasters, wat voor eene stad als Buenos Aires, waar alles aan buitensporige prijzen verkocht wordt, niet voldoende is.

Eene groote ontevredenheid heerscht hier ook onder de bakkers, die men onder de slechtst betaalden der werklieden mag rekenen. Deze beschikken over eene weerstandskas waarmee de patroons reeds hebben moeten afrekenen. Zij hebben dan ook de meeste kans hunne eischen door te drijven.

Het is volstrekt noodzakelijk dat door de daling van het goud, de waarde van het papieren geld vermeerderd of wel dat de loonen worden verhoogd, zoodat men voor nog meerdere werkstakingen vreesen, die nu reeds dreigend in de lucht hangen.

LEOPOLD PROCUREUR.

Buenos-Aires, 7 Oogst 1889.

Dat er van de vrije biljetten door de Argentijnsche regeering ter beschikking der landverhuizers gesteld, misbruik is gemaakt door geïnteresseerde landverhuizersagenten, bewijst het volgende ongelukkig geval. Volgens de wet mogen de vrije passagebiljetten slechts worden gegeven aan personen zonder gebreken. Welnu, dezer dagen treedt zekere Charles Bouffaux aan, 27 jaar, schoenmaker, laat gewoond weete Rue Goffart, 19, Carré van Vlan te Brussel, op

15 december laat per stoomboot *Franchfort* alhier aangekomen. Deze ongelukkige is stomdoot en werd tot overmaat van ongeluk in het werkhuis van den ijzerweg te Cordoba de rechter hand verpletterd. In vier verschillende malen werd hem den arm afgezet, zoodat het den man thans onmogelijk is schrijvend zijne wenschen of noodwendigheden te doen kennen. De beklagenswaardige jongeling zal door de zorgen van de Belgische Liefdadigheidmaatschappij naar België worden teruggezonden, terwijl de heer Beeckman, advocaat, kosteloos zijne diensten heeft aangeboden om tegen de ijzerweg compagnie een proces tot schadevergoeding in te spannen.

Daar de landswetten op dit punt tamelijk streng zijn, hoopt men genoeg te bekomen om Bouffaux in België een klein bestaan te verzekeren.

Ik moet hier nog bijvoegen dat de ijzerweg-compagnie deze laatste, na een vier maanden lang verblijf in 't gasthuis, met 50 piasters had wandelen gezonden. Een schurk, een belg, was lachhartig genoeg om bij het nemen van een reiscoupon voor Bouffaux van Cordoba naar Buenos-Aires, daarvan de helft te stelen.

En alhier verschijnt blad *La Nation*, dat met veel tact en kennis de kwestie der landverhuizing behandelt, protesteert krachtig tegen de misbruiken die in Europa onder den dekmantel der Argentijnsche regeering met de emigratie gebeuren, o. a. dat een secretaris van het argentijnsch gezantschap te Rome deel maakt eener maatschappij te Brussel gevestigd, die firma Louis de Llanos Kaets & Co, die handel drijft in landverhuizers voor de republieken Argentina en Chili. Het blad kondigt ook den volgenden brief af door den consul der argentijnsche republiek te Antwerpen, de heer Albert de Bazy aan den agent der nederlandsche amerikaansche stoomvaartmaatschappij gezonden.

Antwerpen, 1 maart 1889.

Mijnheer,

« Z. E. de heer Calvo Cap di Vila, minister der Argentijnsche Republiek te Brussel, beveelt mij u onder datum van 28 februari laatsleden ter kennis te brengen: dat men te weet gekomen is dat met den heer Samuel Mararro contracten hebben getekend voor het vervoer van emigranten met vrije reisbiljetten, eene commissie geven aan de officieele agenten van 't Argentijnsche gouvernement; in 't vervolg zult gij deze betalingen aan gezegde agenten staken » en in mijne handen het gedrag er van storten, opdat ik het ter beschikking van mijn gouvernement zou stellen.
 » De contracten zullen derwijze worden veranderd, dat de premien, welke de emigranten moeten betalen, van het bedrag der commissie zal worden afgetrokken, die de compagnie betalen aan de officieele agenten. »

De consul,

ALBERT DE MARQ.

Het is dus een bewezen feit dat de landverhuizing-apostelen in België er geldelijk belang bij hadden geheele massa's emi-

granten bijeen te rapen en als koopwaar te verzenden.

Iedereen kent nu de oorzaak van hunnen ijver, die zeker door den maatregel hierboven gemeld zal verflauwen.

LEOPOLD PROCUREUR.

LINKS EN RECHTS

De kleine oorlog. — De briefwisselaar van *La Réforme* meldt, dat de dienst van het intentenschap tijdens de oefeningen, aller-gebrekkigst is geweest. Meer dan eens is het gebeurd dat de soldaten, die 's morgens om 4 uur eten, hun tweede maal-namen 's avonds om 9 of 10 ure.

Zoo moet men wel kloek op de beenen staan, om het land te verdedigen!

Ten gevolge van de veranderingen van kaliber der nieuwe geweren zullen binnen kort, zegt *La Gazette*, miljoenen kardoezen-onbruikbaar zijn. De regeeringen zouden wel doen deze kardoezen niet te verkoopen, zegt hetzelfde blad, daar het ledig maken derzelve meer gevaar oplevert dan het fabriekeren zelf en beter werden, zo maar links en rechts gedolven.

Ze waren beter nooit gemaakt geworden.

Gewichtig nieuws. — Ons broederorgaan de *Social demokrat* is gewoonlijk opperbest ingelicht over hetgeen in de deutsche officieele kringen omgaat. Uit eene mededeeling van den bijzonden berichtgever onzer deutsche vrienden, blijkt dat de afloop van het proces Boulanger ongewonen indruk in de officieele kringen heeft teweeg gebracht. Men was als verpletterd.

Het rekvisitorium tegen Boulanger heeft slechts terloop over de betrekkingen van Boulanger met Duitschland gesproken. In Berlijn is het echter voor niemand een geheim, dat Boulanger door de deutsche regeering ondersteund werd.

Wanneer Boulanger minister van oorlog was, wist men in Berlijn alles wat hij ging voorstellen. Boulanger en Bismarck bedienden zich van dezelfde geheime agenten. Heel de deutsche regeeringspersoonheid ten dienste van Boulanger, wanneer deze als kroonpretendent optrad en zelfs hadden er geheime geldzendingen langs allerlei omwegen plaats.

Het plan te Berlijn was Frankrijk te vernielen en te verzwakken door inlandsche twisten te stoken. Dit plan valt nu in duigen, vandaar de teleurstelling en de woede in de regeeringskringen.

Dezer dagen verscheen eene pachtrees voor de boetstraffelijke rechtbank van Brussel, omdat zij hare boter met de helft vet had opgemaakt.

Zij had nochtans hare boter niet uitgestald ter plaatse aan de verkoopsters van valsche boter of *margarine* voorbehouden, waar het opschrift: *Kunstaboter*, in grootte letters prijkt.

De betichte beerin beweerde voor de rechtbank hare boter ver onder den prijs, der natuurlijke boter verkocht te hebben, en zij werd vrijgesproken.

't Aardigste van al in die zaak is te weten wat de ontleding van die half ponden boter zoo af aan moeder justitie heeft gekost.

Ziehier het nog al redelijk gepeperd rekeningske van den ontleder:

Zeven-en-twintig uren werk . . . fr. 36,00
 Een-half-liter ether 1,25
 Een-half-liter alcohol 1,20
 Verschillende 1,00

Totaal fr. 42,45

Zoodat men de menschen mag bedriegen tegen een laag prijske. Zonderling gerecht in België.

En als de soetikundigen zooveel rekenen voor een half pond boter te ontleden dan is het geen wonder dat iedereen schrikt, zijne waren te doen onderzoeken.

Dit toont de noodzakelijkheid aan van een soetikundig laboratorium van stadswege.

De czar heeft een nieuwen trein doen bouwen. De salons zijn ijzer van buiten en van binnen bekleed met eene kurklaag van 2 d. m. dikte, in plaats van de stalen platen, waarmee de wagons vroeger gepantserd werden. Al de salons-wagons, die door de overdekte gangen zijn verbonden, gelijken als twee druppels water op elkander, zoodat niemand zien kan, in welk rijtuig de czar zich bevindt. Bij zijne reis bracht de keizer het grootste gedeelte van zijnen tijd door in een rijtuig, dat er van buiten uitzag als eenen goederenwaggon.

Dit is waarschijnlijk om zich aan de hulde-betogingen zijner getoffe onderdanen te onttrekken.

Wselijke ontploffing

Nog herkende lijen.

In 't gasthuis van Stuivenberg.

Geerlings, Marie Louisa, geboren te Maastricht, 46 jaar, gehuwd, wonende Blauwe Broekstraat, 7;

De Goy, Jan Frans, geboren te Broekhuizen, wonende Amsterdamsestraat, 113; Van Loy, Petronella, geboren te Antwerpen, 17 jaar, wonende Handelsteeg, 11;

Petersen, Josephine, 21 jaar, ongehuwd, wonende Vlasmarkt, 22;

Jacques, Marie Florentina, geboren te Berchem, 21 jaar, ongehuwd, Zilvermidstraat, 3;

Tulbax, Josef, geboren te Vaerdonck, 36 jaar, gehuwd, Belegstraat, 56;

Van Hoogten, Karel, geboren te Antwerpen, 17 jaar, Lange Veldstraat, 143, te Bergerhout;

Baljauw, Melanie, geboren te Bergerhout, 16 jaar, wonende Molénstraat, 79, Bergerhout;

Royakkers, Helena, geboren te Antwerpen, 18 jaar, woning onbekend;

Coveliers, Aug., geboren te Bergerhout, 23 jaar, wonende Van Kerckhovenstraat, 54/3;

Baeyens, Marie, geboren te Gierle, 19 jaar, wonende Winkethaakstr. 24, te Merxem;

Verheyen, Theresia, 26 jaar, geboren in Holland, wonende Gyselstraat, te Borgerhout;

De Kinder, Maria-Francisca, 18 jaar, geboren te Antwerpen, wonende Lange Beeldekenstraat.

De Vos, Piet-Frans, 23 jaar, geboren te Merxem, wonende Oranjestraat;

De Voght, geboren te Merxem, woning onbekend;

Robyns, Remi, 24 jaar, geboren te Thielt-O.-L.-Vrouw;

Jacobs, Arthur, Borsbeekstraat, te Borgerhout.

Van de Voorde, 14 jaar, wonende te Merxem;

Van Bladen, Maria Francisca, geboren te Antwerpen, 15 jaar, Augustijnenstraat, 10;

Van Houste, Katharina-Joanna, geboren Borgerhout, 22 jaar, wonende Lange Beeldekenstraat, 87;

Cara, Ernest-Isid., geboren te Luxemburg, 31 jaar, wonende Antwerpen.

In S^c-Elisabethgasthuis

De Bruyn, 22 jaar, geboren en wonende te Merxem;

Lud.-Gum. Willems, 30 jaar, wonende Eruinenstraat, 23;

Josefin Moysen, geboren te Antwerpen, wonende Scholierstraat, 25;

Anna Baeyens, geboren te Gierle, wonende Winkelhaakstraat, 25.

Een kind, wonende Beeldekenstraat, gekwetst door het ontploffen eener kardoos, waarmede het aan 't spelen was, werd volgenderwijze behandeld.

De ouders namen het op en droegen het bij een barbier in de buurt welke eene zekere vermaardheid had voor wonderen te doen. Het arme, doodelijk gekwetste kind werd er gedurende twee uren bezien (?) voordat men de hulp van een geneesheer inriep. Hadden eenige bureu niet-tusschengekomen, mogelijks was het arme kind er liggen bezwijken.

Hoe ongelooflijk dit ook schijnt verantwoord worden wij voor de echtheid van dit schandelijk feit.

Op het tooneel der ramp.

Het vuur is totaal gedempt maar smeult nog voort onder de puinen. Van tijd tot tijd slaat nog hier en daar eene vlam tusschen de puinen op.

De linietroepen bewaken den omtrek en belletten de nieuwsgierigen, patronen op te rapen, die eenigzins van den open weg geleggen zijn en niet meer zooveel gevaar opleveren.

FRUULETON VAN VOORUIT 77

HET ZWARTE BOEK

VAN

BERLIJN

EEN SOCIALE ROMAN

DOOR

J. RETCLIFFE.

NAAR HET HOOGDUITSCH.

«Gij waart hier niet alleen,» zeide hij, terwijl hij jufvrouw Gaudichot scherp aanzag.

«Mijnheer,» antwoordde zij, «indien ik volgens u niet alleen was, heb dan de goedheid mij te zeggen, wat u van hen verlangt, die hier bij mij geweest zijn.»

«Wij zoeken eene vrouw, en zij moet zich nog hier bevinden.»

«Dan zult gij die vrouw wel niet lang behoeven.»

«Waarheen voert deze deur?» vroeg de ambtenaar, nadat hij en zijn geleider het kabinet hadden doorzocht.

«Naar mijne kleedkamer.»

«En waar komt men dan?»

«In mijn atelier.»

«En dit vertrek hier?»

«Is de slaapkamer mijner winkeldochter.»

«En daar?»

«Dat is de kamer van de mejd, en dan, mijne heeren, komt gij in de keuken.»

«Dat is alles in orde,» merkte een der beide mannen op.

Uit eenen enkelen kuil kwamen zaterdag 27 verkoolden lichamen te voorschijn, die beurtelings naar het doodenhuis zijn overgebracht.

Het vreeslijkste dat we ooit zagen is het bebloed lijk van een jong meisje, dat, gerekt en getrokken, letterlijk was vastgespijkerd op eene reusachtige zinken plaat, die gelijk eene slang rond het slachtoffer was gekronkeld en gewrongen en het vleesch tot op de beenderen toe had doorboord en losgescheurd.

Het aangezicht van het meisje was onverlet gebleven, doch de uitdrukking van onbeschrijflijke smart en knijpend wee, welke op het jeugdige gelaat der rampzalige deerne te lezen stond, zullen wij nooit vergeten. Toeschouwers en nieuwsgierigen hebben wij medelijdende tranen zien storten op het zicht van dit afgrijpselijk schouwspel.

Met stuk en lap moesten de moedige mineurs de vleezige gedeelten van het lijk loshakken, om het daarna in eenen grijzen zak te steken.

De eischen van schadeloosstelling aan M. De Bruyn bedragen reeds meer dan een millioen.

De zaak is reeds op 't justitiepaleis gekomen, maar de rechter zal eene uitspraak doen, zeggende dat men eerst het oordeel der experten moet afwachten.

De ministers gaven niet elk duizend franken, maar gezamenlijk met zeven. 't Is mager.

Verklaring van M. Corvillain.

In een onderhoud met een dagblad-schrijver heeft M. Corvillain alle schuld aan het ongeval geloofend.

Volgens hem waren er niet meer dan 50 kilos losgedaan poeder in de werkhuisen, daar het elken dag 's middags om 12 3/4 in een boot geladen werd aan de *Pijp Tabak*. De werkhuisen die het dezelfde dag geladen hebben evenals de schipper van de boot die de lading ontvangen heeft, kunnen zulk gevaar niet opleveren.

De 50 kilos los poeder, die er hoogstens konden zijn, waren niet in staat eene ontploffing te verwekken als deze die plaats gehad heeft, te meer daar het buskruit met stearine en papier gemengd was die hetzelfde kunnen doen ontvlammen maar niet ontplofbaar maken.

Ik heb, zegt de heer Corvillain, onmiddellijk een onderzoek begonnen met mijn ingenieur, de heer Delannay, die krachtig heeft volgehouden dat de ontploffing moest ontstaan zijn in het entrepot

van kardozen en veroorzaakt door een schok van buiten.

Het entrepot was gesloten, een douanier had den sleutel nog op zak, toen hij aankwam nadat de ramp gebeurd was.

Wij hebben ons onderzoek voortgezet en ter plaats waar mijn entrepot stond vonden wij eene sluitklep der petrool ver-gaarbakken van den heer Van Rieth.

Deze klep bevond zich midden in en onder de puinen geworpen in eene verkeerde richting van die der ontploffing mijner fabriek.

Het was duidelijk dat deze klep daar gevallen was, voorleer ten mijnent iets was ontploft.

Ik heb al de mij opgelegde voorwaarden voldaan en wacht met gerustheid den uitslag van het onderzoek af.

Een onvergeefbaar misbruik, dat de heer Corvillain in zijne fabriek gedoogde, want wie anders dan de meester moest weten wat er in zijne werkhuisen omging, was dat er van den morgen tot den avond in de buskruitfabriek gerookt werd, zonder dat er iemand was welke er ook maar aan dacht van zulks te verbieden.

Erger nog was het echter gelegen met de eerste vereischte, met het voornaamste voorschrift voor elke plaats waar met buskruit wordt omgegaan. Dit voorschrift wil, dat niemand eene plaats of een vertrek ingaat, waar buskruit ligt, dan blootvoets, op kousen, of ten hoogste met sloffen aan of schoenen zonder nagels.

Integendeel liep in de fabriek van den Corvillain iedereen, overal rond met het schoeisel hetwelk hij verkoos, zoodat de werkhuisen met hunne zwaar met nagels belegde schoenzolen en zoo vrij rondgingen als de werkhuisen op straat.

Van al die feiten welke wij hier aanhalen was het geringste meer dan voldoende om de ontploffing uit te lokken, waarvan Antwerpen ten eeuwigen dage de verschrikkelijke gevolgen zal in herinnering houden.

Zooals reeds is medegedeeld, verdween bij de ontploffing een rijtuig met paard, koetsier en eene engelsche familie. Deze engelsche familie bestond uit vader, moeder en twee kinderen en was gelogeerd in het duitisch-koffiehuis-hotel *Aux trois Suisses*.

De eigenaar van het hotel, de heer Herberichs, had gedurende 10 minuten in het rijtuig medegereden en verliet toen zijne gasten, na aan den koetsier de noodige inlichtingen te hebben gegeven.

Hij was dus niet ver van de plaats der

in tweeën gedeeld heb, mijn waarde heer!

Nogmaals doorzochten de gerechts-personen alles op de nauwkeurigste wijze. Zij onderzochten de muren en klopten met hunne stokken op den grond.

Lachend zag jufvrouw Gaudichot dit onderzoek aan.

«Mijne heeren,» sprak zij, «ik verzoek u mij te willen zeggen of gij inderdaad gelooft dat ik reden heb, om te ontkennen dat ik een bezoek heb ontvangen, wanneer de bezoeker zich werkelijk bij mij bevindt of bevonden heeft.

Gij kent mijn persoon en mijn gedrag, sinds ik burgeres dezer stad ben. Mogt gij dus, wat ik niet geloof, op hooger en last handelen, dan zal ik mij onmiddellijk tot den koning wenden, om mij in het vervolg te vrijwaren op eene dergelijke wijze, waarbij mijn goede naam op het spel staat, in mijne woning verontrust te worden.»

«Uw goede naam wordt daardoor niet benadeeld, jufvrouw Gaudichot,» antwoordde de ambtenaar, «wij hebben niets met u uitstaande, maar wij kennen uw beroep.»

Op het laatste woord legde de ambtenaar een bijzonderen nadruk.

«Wanneer gij, zoo als ik vernomen heb,» viel jufvrouw Gaudichot hem in de rede, zonder zich daaraan in het minste te storen, «in een zwart boek de namen hebt geteekend der niet zeer zedelijke personen en inwoners dezer stad, dan hoop ik toch, dat in dat boek een blad ontbreekt, waarop de naam Gaudichot voorkomt. Mijne heeren, men moest eene

ramp verwijderd, toen de ontploffing plaats had. Men veronderstelt dat het gansche gespan met de engelsche familie en de koetsier, in een der dokken zullen geslingerd zijn. Het schijnt dat men tot hiertoe alleen het nummer van het rijtuig heeft weergevonden.

Men zegt dat zondag, op ongeveer twee uren afstand van de stad, een erg verminkt en verbrand lijk uit de Schelde is opgevischt.

De politie der 5^e wijk heeft reeds 5,000 kardozen uit verschillende woningen gehaald.

Op eene kamer vond zij kinderen spelen met de kardozen; naast hen vond men een pot met uit de kardozen gehaald poeder, genoeg om een blok huizen in de lucht te doen springen.

Antwerpen vraagt een onderzoek om te weten: 1° of het waar is dat een handeldrijver der stad, welke in de omstreken der brandramp eene houtzagerij heeft, tot tweemaal toe per brief de aandacht van het gemeentebestuur, op het gevaar dat de kardozenfabriek opleverde, heeft ingeroepen; 2° of het waar is dat van wege het gemeentebestuur weinig of geene waakzaamheid op de fabriek van M. Corvillain werd uitgeoefend; 3° of het waar is dat eenige dagen voor de ramp uit den entrepot fictif gehaald en in de fabriek gevoerd zijn, 64,769 kilos kardozen? Dit laatste punt zal niet moeilijk te onderzoeken zijn daar men enkel de boeken der douanen moet raadplegen.

Zondag avond werd, tijdens een concert in de Kursaal van Oostende, 1300 fr. ingezameld voor de slachtoffers der ramp van Antwerpen.

John Burns en werkstaking.

De werkstaking der Londensche dokwerkers heeft de reactionaire burgerklier der heele wereld als yperleider.

De werkstaking is aangevangen door eenige honderden arbeiders welke, geene andere bezigheid vindende, dan naar de dokken trekken om werk te vragen. Zij worden dan gewoonlijk aangenomen voor een of meer uren, naar gelang er werk is, maar mogen soms uren en uren wachten op de booten welke aangemeld zijn.

Het is tegen dit wachten dat die mannen protesteerden en zij eischen betaling voor elk uur dat zij niet kunnen werken.

Op een gegeven oogenblik kwamen zij

dame, die zoo als algemeen bekend is, op zedigen en fatsoenlijken voet leeft, niet op zulk eene wijze lastig vallen.»

Bij deze woorden schelde zij, terwijl zij haar best deed opgewondener te schijnen, dan zij werkelijk was.

De mejd kwam binnen.

«Verzoek mijnheer Gaudichot beneden te komen,» riep jufvrouw Gaudichot uit; «hij is mijn echtgenoot en moet hier in mijne plaats optreden; hij zal mij voor beleedigingen vrijwaren.»

«Jufvrouw Gaudichot, niemand heeft u beleedigd; wij hebben ons van den onaangename plicht, die ons hierheen bracht, met de meeste verschooning gekweten.»

«Noemt gij dat verschooning, mijnheer!» riep jufvrouw Gaudichot toornig uit, «dat gij tot de kleinste hoeken van mijn huis doorzoekt, mij tot in mijne slaap- en badkamer vervolgt en alles met onbescheidene blikken in oogen-schouw genomen hebt, wat ik niet genicgd ben om maar aan iedereen te vertoonen? Sta ik in gemeenschap met misdadigers? Wanneer hier nu toevallig eene dame ware geweest, en wanneer die dame nu eens niet bekend had willen zijn, opdat hare tegenwoordigheid in mijn huis niet van mond tot mond zou gaan, wat zou u, mijne heeren, dan hebben teruggehouden? En gij noemt dat geene beleediging.»

met honderden overeen om de bazen te laten zitten met hun werk. Maar wat betekende deze strijd, terwijl zooveel duizenden aan den arbeid bleven, zich om hun lot niet bekreunden en geene partij voor hen namen.

De strijd was wanhopig, op voorhand verloren, wanneer de aan 't werk geblevenen de belangen der minderheid niet in handen namen en met hen niet gemeene zaak maakten.

En dit deden zij, dank aan wie? Dank aan de Londensche socialistten, en wel inzonderheid den onvermoeibare John Burns?

En wie is dien John Burns?

Hij is een werkmán, die het door aanhoudende studie, door een ijeren wil en ongehoorde inspanningen zoover heeft weten te brengen, dat hij in Londen en Engeland als een der invloedrijkste redenaars bekend staat.

Burns heeft zich gedurende lange jaren beziggehouden met de sociale kwestie; na den dagelijkschen arbeid las en studeerde hij halve nachten in zijn ellendig kamertje te Battersea, waar hij dank aan groote opofferingen een kleine schat van boeken had weten te verzamelen.

Weldra stond hij op als den verdediger der verdrukten en wierp hij het Kapitaal den handschoen toe. Begaafd met een ongemeen talent als redenaar, een ijeren karakter, bezit hij eene uitgebreide praktische kennis, weet hij op de massa een ongelooflijke invloed uit te oefenen. Wanneer hij in eene openbare vergadering, met zijn kloek orgaan op het spreekgestoelte verschijnt, heerscht oogenblikkelijk de volledigste stilte.

Hij weet de massa te boeien, zich te doen eerbiedigen zelfs door zijne vijanden.

De genegenheid welke de Londensche bezoekers der meetings in Hyde-Park en Trafalgar-Square hem toedragen werd zeer groot. Als lid der *County Council* heeft hij niet weinig bijgebracht met zijne gloeiende redevoeringen, met zijne praktische voorstellen, om in dezen Raad de socialistische ideeën te doen doordringen.

In den laatsten tijd had de toestand der ongelukkige dokwerkers gansch zijne aandacht gaande gemaakt. De « dockers », zegde Burns, zijn de ongelukkigsten onder de ongelukkigsten en er moet iets beproefd worden om hen ter hulp te komen, hunnen toestand moet verbeterd worden, dit vóór alles.

Maar dit was geen gemakkelijke taak! Het was een strijd van één man tegen duizenden, van den armen duivel tegen den machtigen kapitalist.

Burns was echter den man niet om terug te schrikken. Wijs beleid, diepe overdenkingen en vooral groote voorzichtigheid waren de wapens waarmee hier te strijden viel. « Niet te slagen voor dat we zeker zijn », dit was zijne spreuk. Maanden lang bezocht Burns de dokken en de dokwerkers, bereide hij hen vóór tot den grooten slag, onderwees hij hen met zijne raadgevingen. Hij wees hen op de eensgezindheid der verdrukten en uitzuigers, op de organisatie der Dock-Compagnies. Hij leerde hen hoe de arbeiders elkander moesten ondersteunen, hoe zij dezelfde belangen hebben, hoe sterk zij zijn als zij zich vereenigen voor een doel, hoe zwak zij zijn elk afzonderlijk. Burns preekte de organisatie met zijn gloeiend woord, deed de hoop herleven bij de diepste gezonkenen.

Geene gelegenheid liet hij ontsnappen om de groote waarheid te verkondigen, om de onderlinge overeenkomst tusschen de vertrapten, tusschen de hongertijders te bewerken. Geen optocht, geene vergadering had plaats of Burns was er, altijd even fier en werkzaam.

In kleine vergaderingen werden de kiemen van 't vereenigingsleven, van de solidariteit gelegd, en met de overtuiging dat de broederlijkheid onder de arbeiders geen ijdel woord is, werkte Burns onverpoosd voort aan het tot stand brengen van dit reusachtig leger, dat bij eens tot voor de versterkte burch der miljoenenrijke Dok-Compagnies zou voeren, en voor hetwelk deze zouden wijken.

Kleine vereenigingen kwamen tot stand met de arme centen als stoffelijke en de solidariteit als zedelijke banden. Het federaal nam toe en het kleine kapitaal groeide langzaam aan tot den dag waarop de oorlogskreet door honderdduizend bor-

sten werd uitgestooten, waarop de oorlog verklaard werd.

Thans is dit reusachtig leger aangegroeid tot 200,000 mannen, en om een gedacht te hebben van den onvermoeibaren ijver van Burns, moet men weten dat hij in de 15 dagen dat de werkstaking duurt, meer dan 100 meetings gaf!

De gansche arbeidswereld staat hen er zijde, brengt zijne penningen bij om den strijd te doen gelukken. En dit zal hij, omdat de leiding er van, en dit is van beteekenis omdat het de eerste maal sedert eene eeuw, in de handen van de socialistten is gevallen

WERKSTAKINGEN. IN ENGELAND.

Gezel Tillett, lid van het comiteit der werkstaking heeft een onderhoud gehad met den Lord-meier, waarin hij namens de werkstakers het voorstel deed, om de loonsverhoging in te voeren met 1 oktober in plaats van met 1 januari.

De Lord-meier meende dat dit kort tijdverloop niet voldoende zou geweest zijn, om de dok-compagnies in staat te stellen, de noodige maatregelen te nemen. Niettemin zou hij de voorstellen doen.

In eene vergadering van handelaars, gehouden in de Koornbeurs, werd besloten eene deputatie te zenden bij den minister van binnenlandsche zaken, om aan de regering te verzoeken maatregelen te nemen, om de werkstakers te beletten de loonbederfers van den arbeid af te houden.

Nieuwe onderhandelingen zijn aangegaan tusschen den lord-meier, den kardinaal Manning, gezellen Burns en Tillett, doch deze zijn zonder uitslag gebleven.

De dokbestuurder weigeren verdere toegevingen te doen.

Verscheidene eigenaars der laad- en loskaaien hebben maandag de voorwaarden der werkstakers aangenomen.

BUITENLAND FRANKRIJK

Het fransch gouvernement heeft besloten te Berlijn te vragen of er in de duitse gevangenenis nog fransche krijgsgevangenen van den oorlog van 1870 zijn.

't Is nu nog wel de moeite waard.

DUITSCHLAND.

Men komt de statistiek af te kondigen der loonen in Berlijn. Het blijkt nu dat deze betrekkelijk klein zijn voor eene wereldstad.

De loonen bedragen in middencijfer 3,50 tot 5,50 fr. per dag. De steenhouwers winnen 6 en de beeldhouwers 7 fr. De jonge werklieden winnen fr. 1,75, de volwassen vrouwen 2,00 en de jonge meisjes geraken enkel tot fr. 1,25.

Met bedekte woorden spreekt men in de officieele kringen van een komplot tegen het leven van Willem III, dat bijtijds ontdekt is.

Algemeen werd opgemerkt dat er eene bijzondere sterke legermacht te been was toen Willim, Dresden bezocht.

Toch melden de bourgeois-bladen maar steeds, dat de keizer overal met de grootste liefde onthaald wordt.

ENGELAND

Het congres der Trades Unions is zaterdag te Dundee na eene week werkzaamheden uiteengegaan.

Het Uitvoerend Comiteit is gelast geworden zoo spoedig mogelijk internationale congressen bijeen te roepen voor de Vakvereenigingen en zich in verbinding te stellen met de werkliedenorganisatiën van het vaste land.

Een plan, tot het vormen van een bondgenootschap der Trades-Unions, ligt ter studie.

Uitmunten!

ITALIË

Men seint een nieuw bankroet uit Ancona.

Het tekort bedraagt twee en half miljoen. Anderen zullen volgen.

Internationaal cooperatief Congres TE PARIJS.

Bijzondere briefwisseling van Vooruit

Parijs, 8 september 1889.

Het internationaal congres der cooperatieve vereenigingen is zaterdag geopend, in de groote conferentie zaal van het Trocadéro-Paleis.

Het nazicht der mandaten had plaats om 3 ure. Het getal der fransche afgevaardigden is ongeveer 300, en dat der vreemde vertegenwoordigers belooft een dertigtal. Een groot getal natien is vertegenwoordigd.

België heeft 15 afgevaardigden die twee-en-twintig maatschappijen vertegenwoordigen. Er zijn daarenboven nog twee afgevaardigden van de belgische commissie der tentoonstelling.

Het organiseerend comiteit schijnt tamelijk reactionair te zijn. Zoo had de gemeenteraad van Parijs het organiseerend comiteit verwittigd dat hij de afgevaardigden van het congres op het stadhuis zou ontvangen hebben. Maar het comiteit heeft, men weet niet waarom, dit punt uit het programma geschrapt. De raad is misschien te radicaal en te socialistisch gekleurd.

De opening-zitting begon om 3 ure met eene redevoering van M. Clavel, voorzitter van het organiseerend comiteit, zegt dat hij tevreden is over de goede opkomst. Het heeft veel moeite gekost om dit congres te organiseren.

Het congres heeft eene hooge taak te vervullen. Wij zijn gelukkig hier de tegenwoordigheid te bestatigen van vele vreemde afgevaardigden, waaronder er zijn uit de jongste staten van Zuid-Amerika.

De cooperatie heeft eene groote roeping; zij is de hinderpaal om de hevige verwoestingen van het groot kapitalisme te bevechten en dit op eene wijze die met de eischen van den tijd overeen komt.

Onze economische toestanden komen weinig overeen met de beginselen der gelijkheid en der broederschap, zoo luide door onze vaders in 1789, het tijdstip der Fransche Revolutie, wier honderdste verjaring wij hier thans ook herdenken, geëischt.

Burgers, Afgevaardigden, zij zijt op uwe plaats in de grootste tentoonstelling, om de brandende sociale kwestie een stap nader te brengen.

Wij zullen thans het probleem, het loonstelsel wel niet oplossen, maar wij kunnen door onze werkzaamheden, de hoop verlevendigen van velen die betere verhoudingen tusschen kapitaal en arbeid wenschen.

Wij mogen het tegenwoordige met het toekomstige niet verwarren. Er zijn in de cooperatie verscheidene tijdvakken te doorworstelen alvorens zij haar groot nut heeft verricht.

Wij hebben ook na te zien of de wet die in de volksvertegenwoordiging is gestemd voldoende is om de vrije ontwikkeling der cooperatie te waarborgen.

Ons Congres is internationaal, het is van belang de verschillende gedachten en strekkingen der vreemde afgevaardigden te vernemen.

Hierna doet spreker een warme oproep tot alle aanwezigen, om met vrucht de zittingen bij te wonen en sluit met een krachtigen kreet van *moed en hoop!*

Daarna nam de heer professor Gide het woord die een schitterend pleidooi voor de cooperatie uitsprak.

Hij drukt zijne verbazing uit over den moed, waarmee sommige werklieden bezield zijn, wanneer zij den grondslag leggen van een cooperatieve winkel; hij zelf heeft met geestdrift soms hunne vergaderingen bijgewoond in eene kleine kamer achter hun winkeltje. Soms waren hunne begrippen wel verward over het te bereiken doel, doch allen wisten wel dat er met hun winkeltjes wat te verrichten was.

Sinds 4 jaren is het getal cooperatieve vereenigingen in Frankrijk zeer toegenomen, maar onder vele opzichten niet verbeterd.

Er zijn er onder dit getal die enkel een persoonlijk egoistisch karakter hebben, en daarbij loopen zij meestal afzonderlijk, waardoor zij klein blijven en moeielijk de concurrentie van de winkeliers en andere tussenpersonen kunnen het hoofd bieden. (Wordt voortgezet.)

BINNENLAND

BRABANT

Brussel. — Het lijk van Pauwels, de signaalgever die de kabien Saxby te St. Pieters Jette in brand had willen steken, omdat hij een andere dienst moest verrichten is uit het kanaal van Willebroek opgehaald.

De man zal in eene vlag van zinneloosheid gehandeld hebben.

— Een duitscher, de heer Ziggel werd maandag in het Postbureau waar hij eenige zegels ging koopen, zijn portefeuille 1300 franks inhoudend, ontstolen. M. Ziggel heeft eene klacht ingediend.

— Wij vernemen uit goede bron dat het departement van Oorlog van zin is in 't vervolg aan de getrouwde soldaten geen vrije woonst meer toe te staan, ten zij hunne bediening zulks vereischt; nochtans zullen de soldaten, die deze gunst reeds genieten, dezelve blijven behouden.

De pastoors en bisschoppen zullen echter vrije woonst blijven behouden. 's Lands verdedigers worden hoog geschat zooals men ziet.

LUIK

Luik. — Een pak effecten, door eene amsterdamsche firma per hollandsche spoorweg naar Luik verzonden, wordt vermist. De waarde bedraagt 40,000 fr. Het was slechts voor 2,000 fr. aangegeven.

HENEGOUWEN

Moulbaix. — Het onderzoek van het drama van Moulbaix, waarin de markiezin de Chasteleer het leven verloor, wordt met nieuwe vlijt hernomen.

De onderzoeksrechter M. Spronck, die sedert 8 dagen in verlof te Blankenberghe was, is per telegram teruggeroepen en heeft zijne opsporingen hernomen.

ANTWERPEN

Mechelen. — Zondag namiddag, rond 4 ure, viel op de Dyle alhier een meisje van rond de 7 jaar oud, David genaamd, wonende in de Kromme-Elleboogstraat, in het water. Ongetwijfeld zou het kind verdronken zijn, zonder de hulp van twee moedige jongelingen. De eerste, wiens naam wij niet kennen, gelukte er niet in 't kind te kunnen redden. De tweede, Jozef Jacobs, wonende Persoonshoek, 5, aarzde geen oogenblik en wierp zich gansch gekleed in het water. Deze laatste gelukte erin het kind behouden aan kant te brengen.

Zulke daad van moed verdient wel zeker vermeld te worden.

WEST-VLAANDEREN

Oostende. — Een vreemde kapitalist was naar Oostende gekomen en was van zin alhier vijf weken te verblijven. Hij heeft, zoo beweert men, meer dan fr. 300,000 verloren.

Wie werkt en wie lijdt er om de heeren in staat te stellen dergelijke sommen te verbrassen?

OOST-VLAANDEREN

Ronse. — Volgens men meldt, is M. Désiré Carpentier, bankier te Ronse, laatstleden zaterdag in failliet verklaard door de koophandelsrechtbank van Aude-naarde. Het tekort zou 400,000 fr. belooopen.

Dat zijn geen dealers die houden het het dood eenvoudig al alleen.

STADSNIEUWS.

Jozel Kegel, die een schot loste op zijne stiefmoeder, te St Amandsberg is sinds eenige dagen in vrijheid gesteld en op zijn verzoek, overgebracht naar het burgerlijk gasthuis.

Zijn toestand is zeer bedenkelijk.

— Zaterdag avond, rond 8 ure, is eene vrouw op den Kortrijkschen steenweg, in de Vinkstraat, door eenen persoon aangerand. Op haar hulpgeroep zijn twee landbouwers bijgekomen, die den kerel in de handen der politie brachten, waarna men hem in den bak gestoken heeft. De ongelukkige vrouw was zoodanig geslagen, dat zij er geheel blauw van was.

— Maandag morgen, rond 11 1/2 ure, is een ongeluk op het Sluizeken gebeurd. Een man kwam in eenen tilbury de straat afgereden, toen eensklaps het paard ten gevolge der steile heiling struikelde en de

